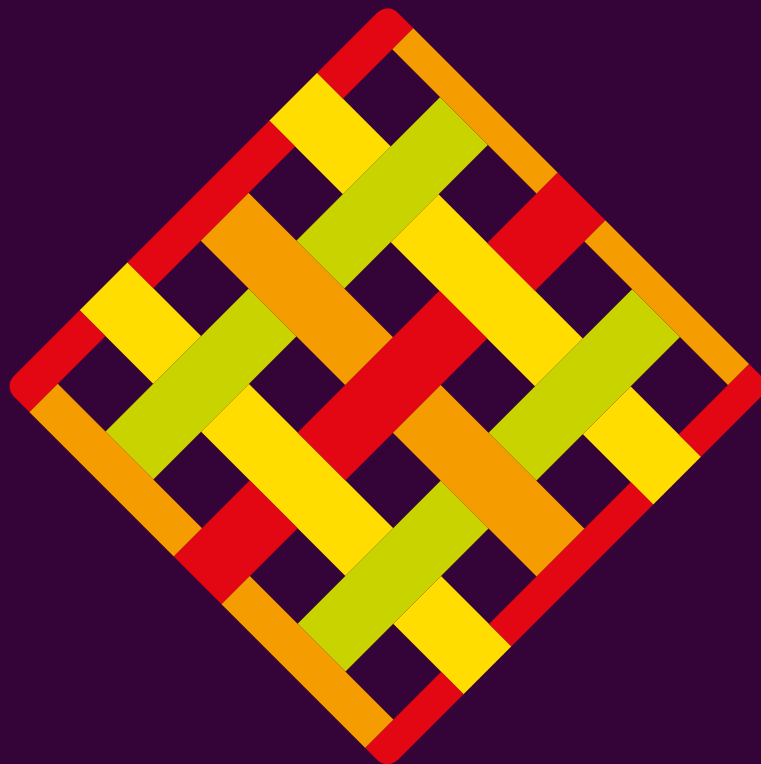

De Boulevard

Nodig, lonend en veelbelovend

Kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

RIBW ARNHEM & VELUWE VALLEI

De Boulevard

Nodig, lonend en veelbelovend

Arnhem, mei 2014
Karakter, kinder- en jeugdpsychiatrie
RIBW Arnhem & Veluwe Vallei

Alstublieft, een boekje over beter worden

Groeien en ontwikkelen als kind, als gezin én als organisatie

Dit boekje gaat over de zoektocht van psychiatrisch zieke kinderen met hun ouders naar een goede plek om beter te worden. Een plek om te ontwikkelen en te groeien. De verhalen van deze gezinnen raken ons iedere keer weer in ons dagelijkse werk. Ze raken u vast en zeker ook. De zoektochten zijn veelal moeizaam, emotioneel, met veel vallen en opstaan.

Dit boekje gaat ook over de voorwaartse beweging die wij in de geestelijke gezondheidszorg aan het maken zijn. Eigenlijk over hoe wij als organisaties beter willen worden in ons werk om de beste zorg te geven. Beter in staat om op het juiste moment de juiste plek van behandeling en zorg te kunnen bieden.

Karakter en RIBW werkten het afgelopen jaar samen aan een klein, maar veelbelovend initiatief aan de Boulevard Heuvelink in Arnhem. Een tweede thuis voor kinderen in de leeftijd van 11 tot 14 jaar met forse, ingewikkelde psychiatrische problemen. Een tweede thuis, omdat het echte thuis zijn bij ouders, broertjes en zusjes voorlopig nog niet gaat.

Van de buitenkant is De Boulevard een normaal woonhuis, binnen proberen wij het beste van twee werelden samen te brengen. De specialistische kennis en behandelmethoden van Karakter rondom kinder- en jeugdpsychiatrie. En de kracht van RIBW om een zodanige huiselijke, beschermde omgeving te maken dat deze kinderen kunnen leren omgaan met hun psychiatrische stoornis. Om van daaruit stappen verder te zetten.

Maar niet alleen de kinderen leren en groeien door hun verblijf op De Boulevard. Ook wij als professionals en onze organisaties leren er ter plekke. Juist omdat we het normale gezinsleven zo dicht benaderen zien we heel direct wat onze behandelingen doen. Dat grijpen wij aan om onze kennis en kunde steeds verder aan te scherpen. Zo bouwen en leren we op een organische manier aan een krachtige, precieze geestelijke gezondheidszorg op maat.

Door zo te werken wordt de zorg vanzelf goedkoper, daar zijn wij van overtuigd. We zien al dat op die hele kleine schaal van De Boulevard het zorgkosten bespaart. En als we dit soort initiatieven in onze sector verder uitbreiden, zullen ook de besparingen op andere maatschappelijke terreinen steeds beter zichtbaar worden.

We hopen dat dit boekje u inspireert om daar samen met ons verder aan te bouwen.

Bertine Lahuis,
bestuurder Karakter kinder- en jeugdpsychiatrie
&
Hanny Jansen,
bestuurder RIBW Arnhem & Veluwe Vallei

De Boulevard

Boulevard
Heuvelink
in Arnhem

Een groot
woonhuis

Als thuis
wonen voorlopig
niet gaat

Krachtenbundeling
Karakter en RIBW

In een
gewone wijk

Kinderpsychiatrie,
zo normaal
mogelijk

Nieuwe loot
aan de stam
van RIBW Jeugd

Voor de
allerjongsten:
11 tot 14 jaar

Het gezin Winters

Dobberen tussen wal en schip, moeder Masja vertelt

Wij zijn een mooi gezin. Drie opgroeiende kinderen, jongens van 8, 12 en 13 jaar oud. We wonen in een klein dorp, leuk huis, opa en oma wonen een straat verderop, daar komen de kinderen graag over de vloer. Mijn man en ik hebben leuk werk, ik werk in de ouderenzorg.

Wij zijn ook een gezin dat de afgelopen jaren ontzettend veel voor de kiezen heeft gehad. Toen onze oudste, Bram, zeven was merkten we dat er wat met hem aan de hand was. En vanaf dat moment begon een lange zoektocht naar hulp. Ik moet het goed zeggen: een lange zoektocht naar passende hulp voor de problemen van onze zoon. Want hulp is er voldoende. Maar waarom moet het zes jaar duren voordat je op de juiste plek bent? Waarom vechten om begrepen te worden? Wij dobberden tussen wal en schip.

“Hulp is er voldoende. Maar waarom moet het zes jaar duren voordat je op de juiste plek bent?”

Bram heeft een kort lontje. Dat is het als ik het eenvoudig omschrijf. Hij raakt snel overprikkeld en dan wordt hij boos, gefrustreerd. Hij gaat schoppen, slaan, schelden. En je ziet dan een jongen die zich helemaal overschreeuwt. Stel je als moeder eens voor dat een van jouw kinderen dat heeft. Het beïnvloedt je hele gezin, op alle fronten, ieder moment van de dag.

Wij kregen wel hulp. Het begon met gesprekken bij de GGZ. Die brachten ons weinig. Na twee jaar stapten wij zelf over op andere hulp, meer in de vorm van begeleiding. Wij leerden, Bram leerde, maar de uitbarstingen van Bram bleven. Als je voortdurend met één zoon bezig bent, met wie je een-op-een moet optrekken, voor wie je alles moet structureren, die op alles verweer geeft, dan heeft dat hoe dan ook impact op je gezin.

Na drie jaar aanmodderen ging Bram op z'n tiende naar een dagbehandelingsplek in de jeugdzorg. Bekend terrein voor ons, vanaf groep 5 ging hij daar ook al naar de school. Via hen hebben we ook een logeershuis voor Bram gezocht. Eén weekend in de maand en in vakanties kon hij bij een gezin terecht dat met hem om wist te gaan en de volle aandacht aan hem kon besteden. Dat was voor Bram fijn en voor ons als gezin een welkom rustmoment. Het heeft ons zoveel steun en stabiliteit gegeven. Wij hebben van deze mensen eigenlijk meer steun ervaren dan van de reguliere hulp.

Maar ondertussen bleef de explosiviteit van Bram, het werd van kwaad tot erger. Als gezin liepen we op ons tandvlees. En ik wist dat er in zijn koppie iets mis was. Uiteindelijk zijn we via de dagopvang op het spoor van Karakter gekomen, kinder- en jeugdpsychiatrie. Ja, er waren mensen in onze omgeving die zagen dat wij er als gezin aan onderdoor gingen. Een collega op mijn werk, een juf op de school van de andere kinderen. Maar voordat je als ouders toe wilt geven aan de beslissing dat het beter is dat je zoon even niet meer thuis woont...

“Binnen die paar weken konden ze hem bij Karakter uittekenen!”

Bij Karakter kon hij 4 maanden blijven, dag en nacht. Wij liepen tegen onze grenzen aan, we moesten dit doen. Daarom konden we er ook achter staan. Verstandelijk gezien, emotioneel blijft het moeilijk. Maar gek genoeg waren we na een paar weken ook blij dat we Bram hebben laten opnemen bij Karakter. Binnen die paar weken konden ze hem daar uittekenen! Wisten ze haarfijn te omschrijven wat hij voor een jongen is, wat hij op welke momenten laat zien. En ze hadden een diagnose van zijn ziekte. Als ouders voelden wij ons eindelijk begrepen.

Na Karakter hielden de problemen niet op. Hij kon nog wat langer bij Karakter blijven, een paar weekjes, maar moest daar uiteindelijk wel weg. En passende vervolgplekken voor jongens zoals Bram zijn er niet zomaar. Het liefst neem je 'm weer mee naar huis, maar wij begrepen als geen ander dat zijn stoornis meer vraagt dan wij thuis kunnen bieden. Wat was het frustrerend dat we opnieuw moesten zoeken. En vechten voor een goede plek voor onze zoon. Want zo voelt het: vechten om de juiste hulp te vinden. Een plek waar Bram begrepen wordt en mag zijn.

Korte schets Karakter kinder- en jeugdpsychiatrie

De wereld van Jeugd GGZ

Karakter is in Gelderland en Overijssel een organisatie voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Zieke kinderen kunnen er terecht voor onderzoek en behandeling. Wat er met de kinderen aan de hand is? Ze kampen bijvoorbeeld met angststoornissen, stemmingsstoornissen. Of weten dat ze autisme hebben en moeten zoeken naar de juiste medicatie. Karakter is ook een plek waar kinderen terecht kunnen bij escalatie van hun ziekte; als de agressie uit de hand loopt en gevaarlijk is, als de somberte zo erg toeslaat dat het zeer zorgwekkend is. Alle specialistische kennis die nodig is om deze kinderen te helpen, is voorhanden bij Karakter. Van psychiaters, klinisch psychologen, psychotherapeuten tot speltherapeuten.

8 In Nijmegen tref je het gebouw van Karakter aan in een omgeving van universiteitsgebouwen en ziekenhuis. Er is een Polikliniek, een Deeltijdkliniek en een Kliniek. Net als in een gewoon ziekenhuis eigenlijk, maar hier is dus alles gericht op psychiatrisch zieke kinderen. En net als in een gewoon ziekenhuis komen zij er – met hun ouders – voor een afspraak met een medisch specialist. Naast diagnostiek kan behandeling ingezet worden: via een poliklinisch traject, dagbehandeling of klinische behandeling. Vroeger kon verblijf in de kliniek wel een jaar duren, tegenwoordig is alles gericht op een zo kort mogelijke opname. Dit vanuit de gedachte dat het thuis beter is, de expertise van Karakter ook thuis gebracht kan worden en alles in het werk moet worden gesteld om de situatie van deze kinderen zo normaal mogelijk te krijgen. En zeg nou zelf: wonen in een ziekenhuis is niet normaal.

De kinderen die in de kliniek verblijven zijn tussen de 6 en 12 jaar jong. Ze hebben ernstige psychiatrische problemen waardoor ze overal vastlopen; én op school én thuis én op de sportclub én bij een logeerpartijtje. Stel je voor, sommige kinderen gaan zelfs al een paar maanden niet meer naar school omdat dat gewoonweg niet langer houdbaar is. Hun agressieve gedrag bijvoorbeeld heeft teveel invloed op alles en iedereen om hen heen, of hun psychose is zo diep dat ze onbereikbaar zijn voor hun naasten.

Vaak hebben deze kinderen en hun ouders al een hele lange weg van hulp achter de rug. Karakter is een soort laatste halte. Bedoeld voor kinderen waarvan vaststaat dat licht ingrijpen niet meer voldoende is. Alles bij Karakter is erop gericht om een goede diagnose te stellen, om deze kinderen te begrijpen. Want pas dan kun je ook verder met goede vervolgstappen.

9 De kliniek in Nijmegen biedt plek aan 8 kinderen, de maximale opnameduur is 4 maanden. De kinderen hebben een eigen slaapkamer met een bed, een kast, een tafeltje. Maar ook dit valt het beste te vergelijken met een ziekenhuiskamer. De tekeningen en kaartjes aan de muur en de knuffel in bed maken het een beetje persoonlijk, maar knus is het niet. Voor de behandelingen zijn er grote ruimtes, kleine kamers, een speelplaats buiten. De kinderen zijn eigenlijk de hele dag druk met de vele testen, behandelingen en oefensituaties waarin ze worden geplaatst. "Wanneer word ik boos, hoe word ik boos, hoe werkt dat bij mij aan het ontbijt, bij het naar bed gaan?" De sfeer in de kliniek ademt dan ook deze behandel- en observatiesfeer. De kinderen gaan weliswaar overdag naar hun eigen basisschool, worden met busjes gehaald en gebracht om zodoende het normale zoveel mogelijk te continueren. Maar de kliniek is zeker geen thuis.

Wat is er aan de hand?

Joyce Hendriks, GZ-psycholoog, gedragstherapeut en behandelcoördinator van de Karakter Kliniek in Nijmegen

Vanuit Karakter werken wij nauw samen met een netwerk aan organisaties die iets voor deze kinderen kunnen betekenen. Toch komen we er keer op keer achter dat het vinden van een passende vervolgplek een ingewikkelde en vaak onoplosbare puzzel is.

De eerste insteek is dat kinderen vanuit de kliniek terug naar huis gaan. Met hulp van een gezinsbehandelaar leren ouders om onderdelen van de aanpak van de kliniek thuis in te zetten. We oefenen ook met het naar huis gaan. We kunnen dagbehandeling inzetten: 's nachts thuis slapen, overdag naar de eigen school en 's middags een intensief traject op de groep bij Karakter. Maar deze mogelijkheden zijn niet in alle situaties passend. Als bijvoorbeeld de problemen van de kinderen nog te fors zijn en ouders kampen met psychiatrische problemen, dan kan het gezin te zwaar belast worden bij thuiskomst. Een passende vervolgplek voor het kind is dan nodig. En die is niet gemakkelijk te vinden.

Het is lastig te omschrijven waardoor het in de jeugdhulpverlening met deze kinderen spaak kan lopen. Het zijn de intens heftige, emotieregulatie problemen waar onze kinderen mee kampen. De focus van jeugdhulpverleners ligt vaak op het gedrag dat het kind vertoont. En minder op de psychiatrische stoornis die er bij hen onder zit en welke specifieke aanpak dit vereist. Zo kan een kind vanuit angst reageren met opstandig en agressief gedrag en moet de behandeling gericht zijn op die angstproblematiek.

“Het vinden van een passende vervolgplek is een ingewikkelde en vaak onoplosbare puzzel.”

Daarnaast zie ik ook de twijfel en oprechtheid van jeugdhulpverleners zelf of zij deze kinderen wel kunnen bieden wat ze nodig hebben. Met in het achterhoofd de andere kinderen in de groep. De impact van kinderen met een psychiatrische stoornis op de groep kan groot zijn.

Dit alles samen maakt dat sommige kinderen vroeg of laat uitvallen bij de jeugdhulpverlening en doorverwezen worden naar Karakter voor diagnostiek of behandeling. Ook komt het voor dat kinderen vanuit hier doorstromen naar de jeugdhulpverlening en ze na een periode opnieuw aangemeld worden door een crisissituatie.

Een andere plek voor onze kinderen is in een behandelgroep van jeugdpsychiatrie. Behalve de lange wachtlijsten, afwijzingen wegens gedragsproblematiek en ook daar opnieuw de korte opnameduur is er een zorginhoudelijk bezwaar. Onze kinderen hebben na de kliniek vaak behoefte aan een oefenplek. Weer een intensief behandeltraject is dan te belastend, doordat het functioneren in een groep ze zal overvragen en overprikken.

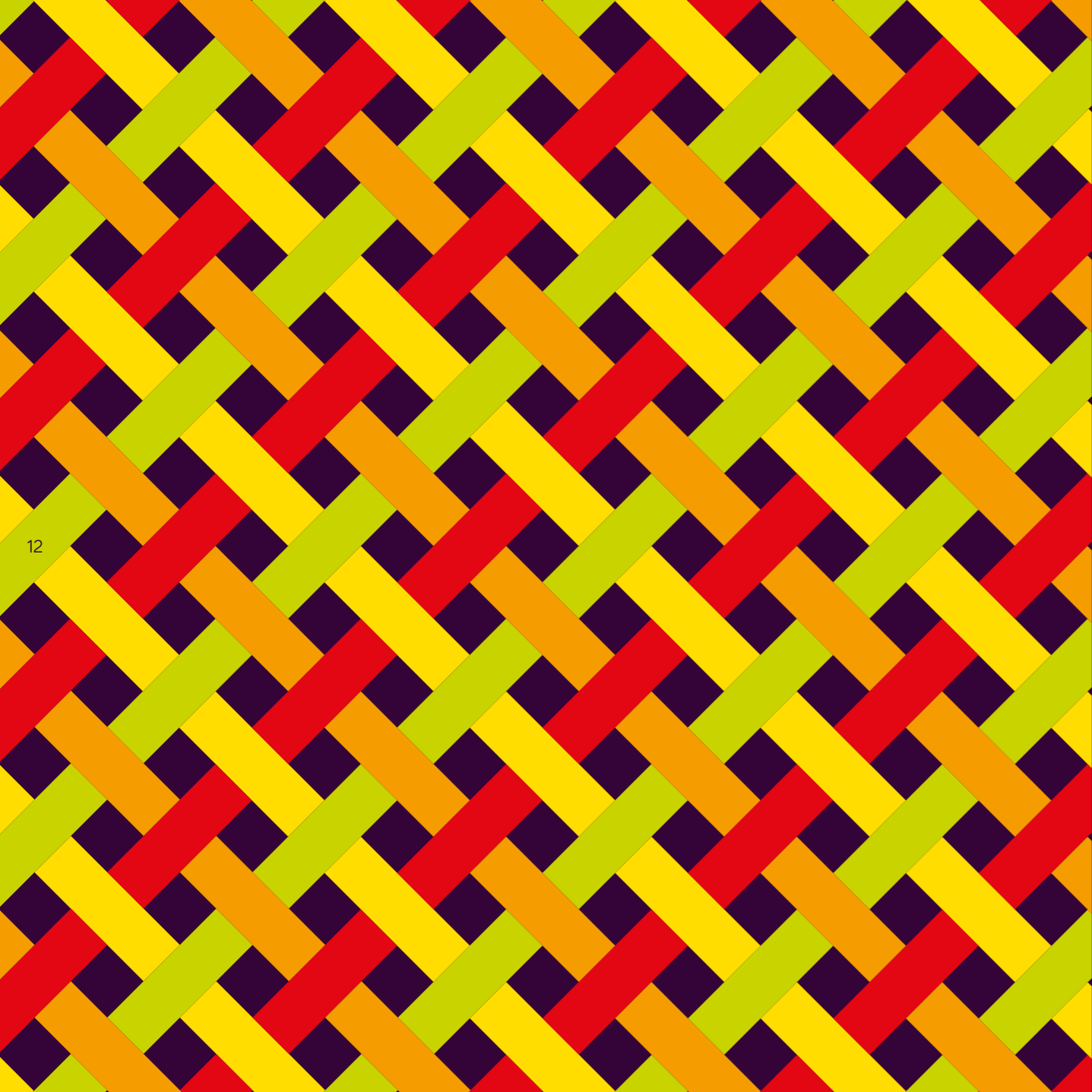
Het komt in een aantal gevallen ook voor dat onze kinderen uit de kliniek in een behandelgroep komen

van intensieve jeugdzorg, waar de groepsgenoten nog explosiever kunnen zijn. De intensieve behandeling die deze kinderen krijgen is voor hen nodig en passend, maar vraagt ook heel veel van ze. Dat is soms teveel. En de impact van het gedrag van groepsgenoten is groot.

Al met al zie ik te vaak dat kinderen vanuit Karakter komen, gaan en weer komen. Een geschikte vervolgplek is van groot belang om aan te sluiten bij de mogelijkheden van deze kinderen. En ook om het gevoel van afwijzing en teleurstelling te voorkomen.

Onze ziekenhuisplek is niet de plek waar ze moeten zijn als de crisissituatie is verminderd. Daar komt bij dat deze plek veel te duur is. Hoeveel weet ik niet, maar ik weet wel dat een intensive care vele malen duurder is dan een vervolgplek met aandacht en zorg op maat.

Ik ben erg blij met de samenwerking met de RIBW. Boulevard is een plek geworden waar jongeren fijn kunnen wonen en kunnen oefenen met wat ze geleerd hebben bij Karakter. Een gewone woonwijk, meedoen in de maatschappij, waarbij ze begeleiding op maat krijgen. Er is veel kennis in huis over de psychiatrische problematiek en ervaring in het werken met deze doelgroep. Het gewone leven weer oppakken en mogen zijn wie je bent!

Kern van het vraagstuk

De kern van het vraagstuk waar wij voor staan:

Kinderen met een ernstige, chronisch psychiatrische ziekte op het **juiste moment** de **juiste plek** van behandeling en zorg kunnen bieden.

Wat is er voor nodig om dát voor elkaar te krijgen?

Met die vraag benaderde Karakter in het voorjaar van 2013 RIBW Arnhem & Veluwe Vallei. Met de uitnodiging om samen met Karakter de puzzel 'op het juiste moment en de juiste plek' te maken.

Korte schets RIBW Jeugd

Sinds 2007 heeft RIBW Arnhem & Veluwe Vallei een woon- en begeleidingsaanbod speciaal voor jeugdigen. Dit was er aanvankelijk voor jongens en meiden vanaf ongeveer 14 jaar, met stoornissen zoals autisme of borderline. Zij hebben diagnose en behandeling in een psychiatrische kliniek inmiddels achter de rug en kunnen bij de RIBW stappen richting zelfstandigheid zetten.

In de periode dat ze bij de RIBW Jeugd verblijven, werken de jongeren op allerlei vlakken aan het vergroten van hun zelfstandigheid. Door zichzelf te leren kennen, een sociale kring om zich heen te bouwen, een eigen huishouden te voeren, diploma's te halen, een betaalde baan te vinden of een andere manier om mee te doen.

In de afgelopen vijf jaar kreeg de jeugdregio stap voor stap vorm. Anno 2014 biedt RIBW Jeugd onderdak en begeleiding aan 68 jeugdigen, verdeeld over 14 locaties in Arnhem. Er is een soort woonladder ontstaan door de diversiteit in woonvormen, in aard van de begeleiding en in mate van zelfstandigheid.

Sinds 2013 heeft RIBW Jeugd met de Kanskaart Jeugd tevens een unieke uitstroomkans voor jongeren naar een eigen woonstek, met huurcontract op naam en begeleiding op afstand.

RIBW Jeugd ging in op de uitnodiging van Karakter om ook bij de doorstroom van toegevoegde waarde te zijn. Plek bieden aan nog jongere kinderen, vanaf pakweg 11 jaar, die tot dan toe heen en weer werden geslingerd tussen kliniek, behandelplek en thuis.

Dat leidde tot een nieuwe loot aan de stam van RIBW Jeugd: De Boulevard.

De Boulevard door de ogen van ...

De kinderen voelen
zich hier thuis

Voormalige
beneden- en bovenwoningen
samengevoegd tot
één groot pand

Ze laten me met rust
als ik dat nodig heb

Gezellig sfeertje

Ik heb hier
veel vriendjes
gemaakt

School is
in de buurt

Voor de
allerjongsten:
11 tot 14 jaar

Type herenhuis,
met hoge plafonds,
een souterrain,
kamers en suite,
een veranda
en tuin

Goed contact met
de burens dankzij
het Burenproject

Er is plek voor
10 kinderen

Winkels om
de hoek

door de ogen van moeder Masja

Als je me 2 of 3 jaar geleden had gezegd dat Bram bij de RIBW zou wonen, dan had ik dat zeker ontkend. Daar wil je als ouder niet aan. Je zoon uit huis, terwijl het nog een kind is. Een tiener die je bij je wilt hebben, die in je gezin hoort. Maar je rolt er langzaam in, in het besef dat het niet anders kan.

Na opname in de kliniek van Karakter ging de zoektocht naar een passende plek verder. En eigenlijk liep die al meteen spaak. Hij zou voor anderhalf jaar naar een jeugdzorginstelling, na twee weken werd hij daar weggestuurd. Vanwege Brams agressieve gedrag. Maar dat is nou juist het probleem van Bram, waarvoor hij handvatten moet krijgen! Bram heeft er zo'n deuk van opgelopen dat hij weggestuurd werd. Hij is weer even teruggegaan naar Karakter, maar kon daar niet blijven.

“Ze doen op De Boulevard ook in de kleine dingen hun best zodat kinderen zich thuis kunnen voelen.”

Bovendien, bij Karakter word je niet voorbereid op een plek in de maatschappij. Alles is daar intern, het is een ziekenhuis, een zorgplek, geen woonplek. Hier op De Boulevard is dat anders. De kinderen zien dat degene die voor hen zorgen ook koken, poetsen, boodschappen doen. En als ouders van kinderen er zijn, draaien zij gewoon mee in het huishouden. Met dat voorbeeld

kunnen de kinderen straks de maatschappij in. Ze doen op De Boulevard ook in de kleine dingen hun best dat kinderen zich thuis kunnen voelen. Bram mocht bijvoorbeeld de kleur voor op de muur van z'n kamer zelf uitzoeken.

Bram kan zich heel anders voordoen dan hij werkelijk is, hij heeft meerdere kanten. Hij is een schatje, ontwapenend, maar dat korte lontje heeft hij ook. Dan is hij overladen met prikkels, raakt het overzicht kwijt en reageert daar vervolgens verbaal en non verbaal op. Hier op De Boulevard weten ze dat, zien ze dat als een gegeven waar hij samen met hen aan moet werken. Hier heeft hij zijn explosieve kant ook al vele malen laten zien. Maar hij wordt daarom niet weggestuurd en dát is wat Bram voelt. Een positief gevoel.

Natuurlijk denk ik samen met mijn man na over het perspectief van Bram. En volgens mij is dat voor een heel groot deel afhankelijk van hoe hij de puberteit doorkomt. De komende jaren is hij hier nog wel, tot z'n vijftiende, zestiende? Maar ik hoop zo dat na de puberteit veel problematiek van Bram wegvalt. Dat hij een werkzaam en leefbaar leven kan leiden. Maar ik weet niet of dat meer hoop dan realiteit is. Als daarop een kans van slagen is, dan ligt die wel hier, bij de RIBW.

“Ik hoop zo dat hij straks een werkzaam en leefbaar leven kan leiden. Als daarop een kans van slagen is, dan ligt die wel hier, bij de RIBW.”

Wat als De Boulevard er niet was geweest...

Ik weet het niet. Dan had Bram geen leefbare toekomst gehad. Maar misschien denk ik nog wel meer aan de andere twee jongens thuis. Altijd op je tenen lopen door de onvoorspelbaarheid van je broer. Dat je altijd alles voorgestructureerd krijgt, omdat je broer dat nodig heeft. Ik zie dat de jongsten dat nu pas gaan leren, nu Bram niet dagelijks om hen heen is. Het werd voor ze gedaan, vanwege Bram. Zij gingen in de maalstroom mee. Terwijl zoiets als zelf ordenen, zelf keuzes maken zulke belangrijke vaardigheden zijn in het volwassen leven. Maar het zit ook in kleinere dingen. Z'n broers nodigden bijvoorbeeld geen vriendjes meer uit, hier bij ons thuis. Onbewust ontzagen ze zichzelf en namen Bram in bescherming. Nu Bram op De Boulevard is komen er wel weer vriendjes over de vloer bij ons.

Ik denk dat wij als gezin ontspoord waren als De Boulevard er niet was geweest. En als ik er goed over nadenk dan word ik boos. Bram is nu 13 jaar en wij zijn de afgelopen zes jaar aan het vechten geweest om de juiste hulp en plek te vinden waar Bram begrepen wordt. Als ik daarop terugkijk dan hangt het zo af van de mensen die je tegenkomt, of je de goede hulp krijgt. Dat zou toch anders moeten!

Ik wens andere gezinnen in nood ook zo'n plek als De Boulevard. Liever nog wat dichterbij huis. Zodat het tijdelijke thuis en het echte thuis nog wat gemakkelijker samen op kunnen trekken.

door de ogen van Bram

Thuis zijn wij met 3 broers.
En mijn vader en moeder. En onze hond.

.....
Mijn vader en moeder zijn nog bij elkaar.
Dat is best bijzonder.

.....
Opa en oma wonen in een straatje achter ons
huis. Lekker dichtbij. Daar kan ik altijd goed bij
terecht.

Ik vond het bij Karakter het prettigst.
Daar waren kinderen waar ik het goed mee kon vinden.
Ik vind het hier op De Boulevard ook wel prettig,
omdat je hier naar de winkel kunt.

.....
Maar op De Boulevard koken de begeleiders zelf.
Bij Karakter deed Yvonne dat, zij is echt een hele goede kok.
Het eten van Yvonne was echt lekker.

Goed afscheid nemen.
En niet op anderen letten.
Dat heb ik op De Boulevard geleerd.

Wat ik zelf in het boekje over De Boulevard
zou schrijven? Dat het eigenlijk altijd een
gezellig sfeertje is. En dat als je het rustig wilt
hebben om je heen, ze je ook met rust laten.

Ja, ik heb hier ook al vrienden gemaakt.
Met Chris, een jongen op school.

Gaan we nu naar huis, mam!

Het verhaal van De Boulevard

door de ogen van Marleen Zandbergen, persoonlijk begeleider van Bram op De Boulevard

Wat De Boulevard is in mijn eigen woorden? Een huis waar we proberen om jongeren geborgenheid en veiligheid te bieden. Dit is voor nu jouw plekje, jij mag hier zijn. Dat is wat wij willen uitstralen naar de jongeren.

We hebben dus ook de gewone gezinsrituelen. Wekken, ontbijt maken, aansporen om aan te kleden, op tijd op de fiets naar school. Maar dan wel voor een groot gezin, hoor. Op dit moment wonen er 9 kinderen bij ons, met elk een tamelijk ingewikkelde gebruiksaanwijzing.

De Boulevard is een thuis voor jongeren die allemaal een psychiatrische stoornis hebben. Ze moeten dingen aangeleerd krijgen om zodoende de opvoeding ook weer op te kunnen pakken. En om dat leren en opvoeden met elkaar te verbinden gaan we als het ware een soort verbond aan met de ouders of verzorgers van deze kinderen.

Vanochtend bijvoorbeeld heb ik een gesprek gehad op de school van Bram. Na afloop vertel ik Bram dat ik zijn moeder bel over dat schoolgesprek. Ik vraag hem of hij er ook nog wat over wil vertellen aan zijn moeder. Het hangt niet van hem af of moeder op de hoogte is. Wel mag hij zelf beslissen wat hij daarin met z'n moeder wil. Alleen een whatsapp? Prima als dat voor jou nu het beste werkt.

*“Wij willen een schakel zijn
tussen de kliniek van Karakter
en weer naar huis.”*

Wij willen een schakel zijn tussen de kliniek van Karakter en weer naar huis. Een van de hoofddoelen is ook om weer naar huis te gaan. Wat is het perspectief daarop? Ieder half jaar bezinnen ouders, kind en wij ons samen op die vraag. Ook als er sprake is van een gebroken gezin, ook als biologische ouders helemaal uit beeld zijn maar bijvoorbeeld een opa en oma wel de verbinding vormen. Die verbinding is zo belangrijk dat we ons voortdurend inzetten om die vorm te geven. En mijn ervaring in het afgelopen halfjaar op De Boulevard is dat ouders daarin heel ver willen gaan. Meefietsen op de eerste schooldag naar het voortgezet onderwijs, ook als je daarvoor eerst een uur in de auto moet zitten omdat je niet naast de deur woont. Het weekend thuis slapen zo organiseren dat de pan met stampot klaarstaat, ook als je daarvoor als moeder alle zeilen bij moet zetten in je huishouden met de andere kinderen. Ook als je daarvoor als oma 100 kilometer heen en terug moet rijden voor je kleinkind.

Ik merk dat De Boulevard nog steeds in ontwikkeling is. We willen een woongroep zijn, huiselijk zijn. Tegelijkertijd willen we dat de kinderen dingen leren, groeien, werken aan hun behandeldoelen. We moeten bouwen aan een soort thuisstructuur, terwijl we ook nog steeds nieuwe kinderen verwelkomen. En in de leeftijd van 11 tot en met 15 jaar zijn er zulke ontwikkelingsverschillen dat we nu ook zoeken naar een goede opzet daarvoor. In dit huis kunnen we bijvoorbeeld heel mooi de 11 en 12 jarigen een deel van de dag scheiden van de 13 en 14 jarigen. De jongere kinderen spelen in de woonkamer, de ouderen drinken een kopje thee na school op de bovenetage, ze maken huiswerk op hun eigen kamer.

Het is goed dat wij als begeleiders een beroep kunnen doen op de expertise van Karakter. Zo halen wij als het ware de GGZ in huis. Wij hebben allemaal een methodiekscholing gekregen die is toegesneden op deze jongeren met hun psychiatrische problematiek. Karakter verzorgt in ons team de intervisie. En een cognitief therapeut van Karakter komt in huis, werkt met de kinderen. Als begeleiders kunnen wij op zulke momenten ook heel gemakkelijk een beroep op haar doen.

[Lees verder >>](#)

*“We willen een woongroep zijn, huiselijk zijn.
Tegelijkertijd willen we dat de kinderen dingen leren, groeien,
werken aan hun behandeldoelen.”*

*“We gaan een soort verbond aan met de ouders
of verzorgers van deze kinderen.”*

Ondertussen halen we in kleine stapjes ook al mooie successen met ieder individueel kind. Natuurlijk zou ik het heel mooi vinden als Bram weer naar huis kan. Maar als dat de enige lat is die we leggen, dan organiseren we de teleurstelling al vooraf. Eigenlijk vind ik de opname van Bram op De Boulevard nu al geslaagd. Bram is zo gewend dat hij weggestuurd wordt van de plek waar hij moet zijn, dat hem dat enorm heeft getekend. Weggestuurd na amper twee weken op een plek in de jeugdhulpverlening: te agressief. Weggestuurd van school - speciaal onderwijs - niet één keer maar wekelijks: niet luisteren, niet mee willen of kunnen doen met de klas. Vaak veroorzaakt door onduidelijkheid

vanuit de leerkrachten en het systeem om hem heen. Cluster 4 onderwijs heeft besloten om deze 13-jarige jongen van school te sturen. Er is geen alternatief. Hij heeft ook hier op De Boulevard een half jaar geprobeerd om weggestuurd te worden. Wij relateren dat aan zijn stoornis, helpen hem om andere alternatieven te vinden. Wat valt er voor jou te winnen, positiever dan weggestuurd worden. Uiteindelijk heeft hij stap voor stap de sleutel van zijn eigen kamer gekregen. En vanaf dat moment zegt hij letterlijk “ik weet nu dat ik hier mag wonen”.

Het verhaal van De Boulevard

door de ogen van Geri Smit, orthopedagoog bij RIBW Jeugd

Eerlijk? Ik heb er vlak voor de opening van De Boulevard wakker van gelegen. Onze voorbereiding op de komst van de kinderen was goed. We hebben een onwijs mooie woning voor ze klaargemaakt. En we hebben veel geïnvesteerd in methodiek, scholing van personeel en het borgen van een korte lijn met Karakter. Maar dan nog: ik voel het als een enorm grote verantwoordelijkheid dat we deze jonge kinderen bij ons laten wonen. Ik dacht vlak voor de opening ook aan het verdriet dat ouders moeten hebben dat ze hun kind bij je komen brengen.

“Ik voel het als een enorm grote verantwoordelijkheid dat we deze jonge kinderen bij ons laten wonen.”

We zitten in het eerste jaar van De Boulevard. En voor mij als gedragsdeskundige ligt de focus op het goed inhoudelijk neerzetten van dit huis. Het begeleidingsteam van De Boulevard inhoudelijk ondersteunen bij het zich eigen maken van de methode die we hanteren. Het is namelijk een andere methode dan ze voor de oudere jeugd bij RIBW kennen. Mission Possible heet het.

Oplossingsgericht werken. Een positieve insteek. De wens van de jongere is het doel waarmee je gaat werken. Behouden van de motivatie om deze doelen te bereiken. Ouders betrekken als supporters. Allemaal termen die bij deze methodiek horen. En nu is het de kunst om deze op de dagelijkse werkelijkheid van De Boulevard toe te passen. We zijn immers niet zomaar een tweede thuis. We willen met de kinderen en hun ouders aan doelen werken. We willen ergens naartoe met ze.

Voorbeeld van een doel van een van de kinderen, om direct aan te gaan werken? Goed afscheid kunnen nemen van je vader en moeder als je na een weekend thuis weer naar De Boulevard gaat. Een van de andere kinderen heeft zichzelf als doel gesteld een baantje te vinden. Als 'm dat lukt heeft hij zijn beloning ook alvast bedacht: de sleutel van zijn kamer in ontvangst nemen. En ondertussen hebben we codewoorden afgesproken, die hem alert houden als het dreigt mis te lopen.

“We zijn niet zomaar een tweede thuis. We willen met de kinderen en hun ouders aan doelen werken. We willen ergens naartoe met ze.”

Een leuk voorbeeld van een **Mission Possible** toepassing waar we met het hele huis aan werkten, is **het Burenproject**. Onze burens op De Boulevard hadden last van ons, geluidsoverlast. Daar schrokken we natuurlijk van, dat wilden we niet. We hadden het als leiding op kunnen lossen, maar we kozen voor een andere route. We gebruikten het als mooie oefenstof voor Mission Possible. We hebben een paar kinderen meegenomen naar de burens, de buurman aan de kids laten vertellen waar ze last van hebben. De kinderen oplossingen laten verzinnen. Afspraken maken: koptelefoons op bij het muziek luisteren, schoenen uit op de trap, niet stampen.

Twee kinderen zijn aangewezen als ambassadeurs. Hielden vinger aan de pols, bij de buurman en buurvrouw. Of het al beter ging. En na vier weken hebben we het samen afgerond, kinderen, burens en begeleiders. Met een stuk taart aan de keukentafel van De Boulevard. En dit Burenproject kreeg nog een mooi staartje: een van de kinderen laat nu zelfs af en toe de hond uit van de buurman.

Lees verder >>

Het team op De Boulevard werkt met signaleringsplannen. We hebben een vorm gevonden die voor de kinderen en voor de begeleiders werkt. Ik kan dit het beste laten zien aan de hand van een voorbeeld. Dat spreekt eigenlijk voor zich.

MIJN SIGNALERINGSPLAN

NAAM: AFDELING: *Uil* DATUM: *12-12-2013*

'Triggers' zijn dingen om je heen, die vaak een aanleiding kunnen zijn om agressief te worden. Geef in het volgende schema aan welke triggers voor jou belangrijk zijn. Geef onder 'actie' aan hoe je met deze triggers om wilt gaan:

TRIGGERS	ACTIES
Uitdagen	
Als ik iets moet doen, wat ik niet wil	
Als ik iets moeilijk vindt, bv rekenen	
Als iemand irritant doet	
Als iemand hard schreeuwt	
Als het heel druk is	
Als ik iets wil maar het kan niet	
Ik word uitgelachen	

Als er vroege voortekenen optreden, zullen ik en mijn begeleiders handelen volgens het actieplan (zie bladzijde hiernaast).

Deze mensen hebben een kopie van mijn signaleringsplan:

1. School
2. Voogd en opa en oma
3. Begeleiding

	VROEGE VOORTEKENEN (Vroege voortekenen zijn gevoelens gedachten gedragingen en lichamelijke kenmerken die als waarschuwing kunnen worden gezien voor dreigende agressie.)	ACTIE voor mezelf	
FASE 1: BLIJ	<ul style="list-style-type: none"> • Druk • Veel praten • Glimlach 	<ul style="list-style-type: none"> • Computeren, DS of op de tablet • Tv kijken • Donald Duck lezen • Met de Lego spelen • Samen spelen • Buiten skeeleren of voetballen 	Ik kan veel beïnvloeden
FASE 2: DRUK	<ul style="list-style-type: none"> • Harder praten • Rond lopen • Geluiden maken • Dingen uitbeelden/fantasiespel • Ik ben gek 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor 10 minuten naar mijn kamer • Naar mijn kamer om in mijn Donald Duck pocket te lezen • Muziek luisteren • Computeren, DS of op de tablet • Alleen spelen 	
FASE 3: GEIRRITEERD	<ul style="list-style-type: none"> • Boos kijken • Mompelen • Harder praten • Mopperen • Snel dingen niet willen doen • 'Negatief denken' 	<ul style="list-style-type: none"> • Hulp vragen • Met Lego spelen • DS-en • Alleen spelen • Tv kijken • Zeggen wat ik niet leuk vind en samen naar een oplossing zoeken 	
FASE 4: BOOS	<ul style="list-style-type: none"> • Heel boos kijken • Mompelen • Kan ik nog luisteren • Spieren aanspannen • Tanden op elkaar doen • Ik zeg soms 'ik word gek' 	<ul style="list-style-type: none"> • DS-en/computeren • Hulp vragen • Stop! Tegen de ander zeggen 	
FASE 5: WOEDEND	<ul style="list-style-type: none"> • Bijna schelden • Slecht luisteren • Kijk 'n beetje boos • Hart sneller kloppen • Spieren aanspannen • Spullen weg schuiven van bv de tafel • Dreigen dat ik de ander in elkaar ga slaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Tablet op slaapkamer • Hulp vragen + vertellen hoe ik me voel • Muziek luisteren • Iets doen wat ik leuk vind • Weg lopen uit de situatie 	Ik kan minder beïnvloeden

Omdat we met de kinderen en hun ouders aan doelen willen werken, schenken we ook aandacht aan het doorgronden van relaties en patronen tussen ouder, kind en ouders onderling. Dat komt voort uit de systeemtherapie en maken we op De Boulevard heel concreet. We bieden groepstrainingen aan, gezinsgesprekken en bouwen dat in de komende periode nog verder uit. Ons doel is dat kind, ouder en gezin hierdoor groeien. En daarbij komt de GGZ-deskundigheid die we letterlijk in huis hebben gehaald goed van pas.

De potentie van De Boulevard is de krachtenbundeling van Karakter en RIBW. We hebben de expertise van Karakter bijna letterlijk in huis gehaald door behandeltherapeut Joyce Hendriks met ons mee te laten lopen. En misschien kan Joyce wel wat van de huiselijkheid van De Boulevard meenemen naar de kliniek van Karakter. Maar eigenlijk zijn het gewoon twee werelden, die je niet naar elkaars gelijkens moet gaan vormen. Waardeer en benut het verschil. En werk vanuit een gezamenlijke visie aan het doel dat ons voor ogen staat: voor psychiatrisch zieke kinderen de juiste plek op het juiste moment kunnen bieden. Ik denk dat we met De Boulevard een heel eind op de goede weg zijn.

Het verhaal van De Boulevard

door de ogen van Paula Boerrigter, regiohoofd RIBW Jeugd

Toen mij gevraagd werd om De Boulevard op te zetten, had ik een duidelijk beeld voor ogen. Een gewoon huis, in een gewone wijk, met burens, een speelveldje in de straat, winkels om de hoek. Wel een groot huis, want er zal plek moeten zijn voor zeker 8 kinderen, 2 begeleiders, een huisvrouw, vaders en moeders die op sommige momenten meedraaien in het tijdelijke thuis van hun kind. Oftewel: een mooi groot huis met veel leefruimte.

Ik wilde vooral ook een tegenhanger neerzetten van de klinieken in de bossen. Ik ken die klinieken goed, omdat veel van onze RIBW jeugdigen er hun behandeling kregen. En ik zag daar dat de klinieken voor jeugdpsychiatrie in onze regio zo gevuld bleven. En ondertussen hadden wij hier bij RIBW Jeugd geen wachtlijsten. Dat puzzelde in m'n hoofd, liet me niet los. Ik was er namelijk van overtuigd dat wij iets konden toevoegen aan de zorg voor deze psychiatrisch zieke kinderen.

Met een passend huis voor deze jonge kinderen zouden we veel in beweging kunnen zetten. Plaats vrijmaken in de klinieken, zodat daar de wachttijden voor andere kinderen korter worden. Een nieuwe werkwijze maken van oefenen en zo gewoon mogelijk opgroeien, als logisch vervolg van observatie en behandeling. En tot slot: besparen op onnodige zorgkosten. Een plek in de kliniek is nou eenmaal duurder dan een begeleid wonen plek.

*“Met een passend huis voor
deze jonge kinderen zouden we
veel in beweging
kunnen zetten.”*

Ik besepte ook dat dit idee tegen de stroom in gaat. In onze eigen sector: “dat moet je niet willen, zulke jonge kinderen al opnemen in begeleid wonen.” In de wereld van de geestelijke gezondheidszorg: “zieke kinderen horen door een arts behandeld te worden.” Bij de beleidsmakers in de transitie jeugdzorg: “wij geloven in zo licht mogelijk organiseren, met focus op preventie.”

“Ik besepte ook dat De Boulevard tegen de stroom in gaat.”

Maar de verhalen in dit boekje sterken mij ook. De bestuurder van Karakter heeft de beweging in gang gezet met haar besluit om behandeling in hun klinieken te maximaliseren tot 4 maanden. Medewerkers van Karakter en mijn medewerkers van RIBW Jeugd zijn erop gespitst om van elkaar te leren en zetten dat ook direct in op De Boulevard. Zij laten zich niet afleiden door cultuurverschillen en heilige huisjes vanuit de sector.

En ook hier in het lokale Arnhemse zijn onze samenwerkingspartners geïnteresseerd en bereid om hun nek uit te steken. Woningcorporatie Volkshuisvesting is eigenaar van het pand De Boulevard en hielp ons om het geschikt te maken. Het is aan ons – RIBW Arnhem & Veluwe Vallei – om ook voor deze chronisch zieke, psychiatrische kinderen oog en oor te krijgen. Dat gaat ons lukken, omdat ik merk dat jeugd echt een speerpunt van beleid is in Arnhem. En dat gaat ons lukken, omdat wij als RIBW sterk lokaal verankerd zijn. Wij gaan gewoon concreet aan de slag op De Boulevard en vertellen daarover het verhaal.

Op dit moment leggen wij geld toe op De Boulevard. Ik vind het belangrijk dat de expertise van Karakter bij ons in huis is. En dan letterlijk: wij hebben Joyce Hendriks van Karakter gevraagd om als cognitief behandeltherapeut onze RIBW Jeugd te komen versterken. Wij hebben onze medewerkers geschoold in een nieuwe methodiek, Mission Possible. Wij wilden een team op volle sterkte aan de start, ook als het huis nog niet vol zou zijn. En we zijn nog aan het stoeien met indicatiestellingen.

Wij zien dit als een diepte-investering. Onze motivatie zit in wat deze kinderen nodig hebben. Wij denken met De Boulevard een veelbelovend initiatief te zijn gestart. Dat is ons heel wat waard.

Het verhaal van De Boulevard in klinkende cijfers

Deze cijfers zijn gebaseerd op het verhaal van Bram (zie pagina 18 t/m 21).

Bram was vanaf 13 augustus 2012 tot 1 augustus 2013, met korte tussenpozen, opgenomen in de kinderkliniek van Karakter. Alleen al voor Karakter kostte dit € 91.000,- voor 223 klinische dagen; daarnaast zijn er nog andere AWBZ zorgkosten o.a. voor jeugdhulpverlening in deze periode.

Doel is een verblijf van maximaal 4 maanden in de kliniek van Karakter. De kosten bedragen in dat geval € 32.000,- (per jaar is dit € 106.000,-). In het geval van Bram werd zijn behandeling in Karakter verlengd omdat de overplaatsing naar de jeugdhulpverlening mislukte en Bram naar huis werd gestuurd. Er moest opnieuw gezocht worden naar een geschikte plek, deels vanuit thuis en deels weer terug vanuit Karakter. Dit duurde bijna anderhalf jaar.

Een dag in de kliniek van Karakter kost € 408,-, dit wordt niet goedkoper naarmate een jongere langer blijft.
Een dag bij de RIBW kost maximaal € 164,-, dit wordt goedkoper naarmate een jongere zelfstandiger wordt.

De rekensom is snel gemaakt; een verblijf in de kliniek kost ongeveer 3 keer zoveel als een verblijf bij de RIBW!

Kostenplaatje

1 dag in de kliniek van **Karakter**

1 dag bij de **RIBW**

Colofon

Uitgave:
Karakter, kinder- en jeugdpsychiatrie (www.karakter.com)
RIBW Arnhem & Veluwe Vallei (www.ribwavv.nl)

Concept en tekst:
van waarde, adviseren en aanpakken (www.van-waarde.nl)

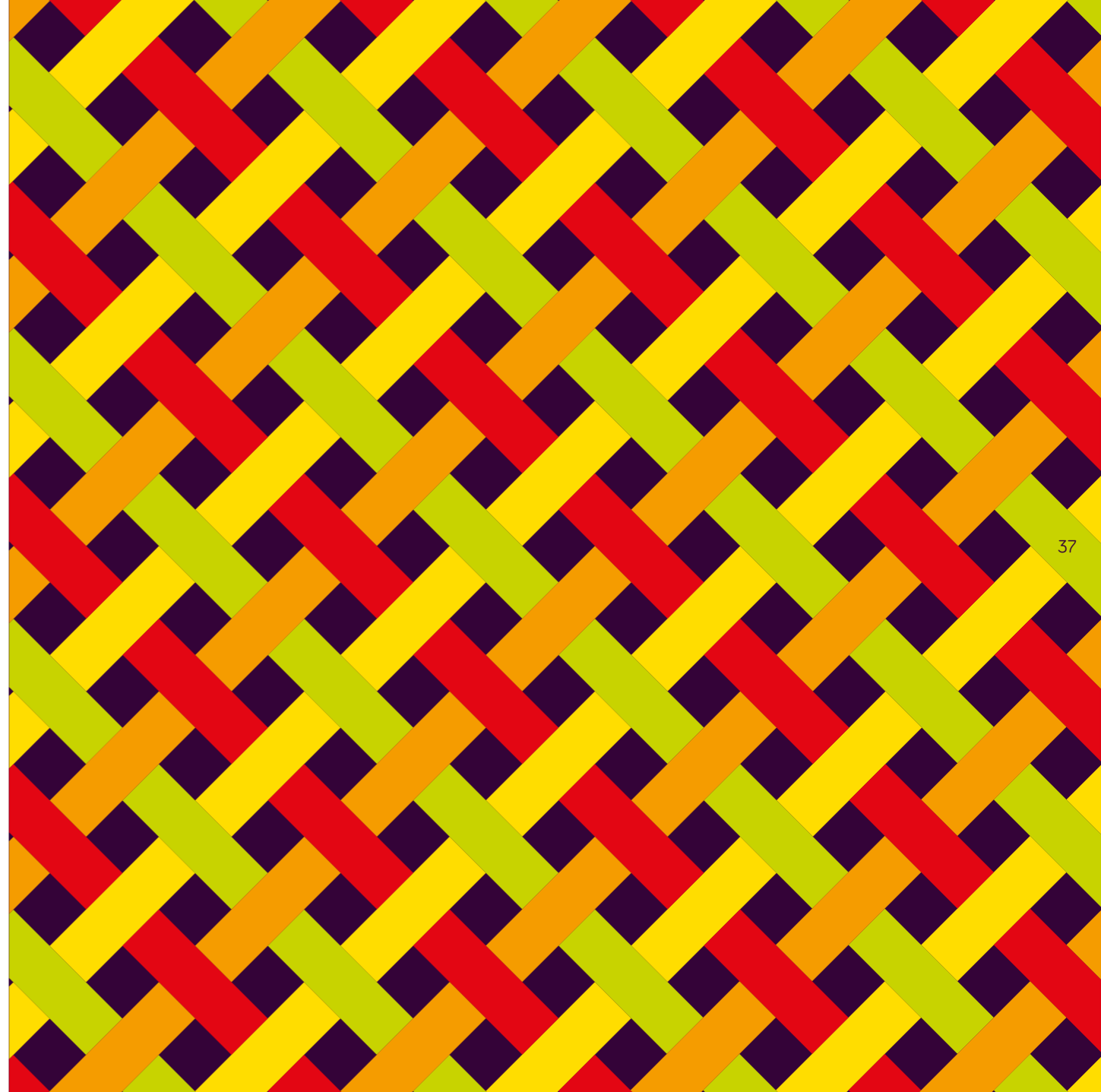
Grafische vormgeving en illustraties:
burorub grafisch ontwerp (www.burorub.nl)

Drukwerk:
Rikken Print (www.rikkenprint.nl)

Fotografie:
Janita Sassen (portretfoto's RIBW Arnhem & Veluwe Vallei)
Beeldbank Karakter

Arnhem/Nijmegen, mei 2014

Wilt u de informatie uit deze uitgave delen met anderen, openbaar maken, publiceren? Wij vinden het belangrijk dat ons verhaal verder gaat, dus daar werken wij graag aan mee. Neemt u alstublieft even contact met ons op voordat u inhoud uit deze uitgave verder brengt. Dan bekijken we samen hoe we dat het beste aan kunnen pakken.

Contact

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

Karakter, kinder- en jeugdpsychiatrie

Universitair Centrum

Reinier Postlaan 12
6525 GC Nijmegen
024 351 22 22

info@karakter.com
www.karakter.com

38

RIBW ARNHEM & VELUWE VALLEI

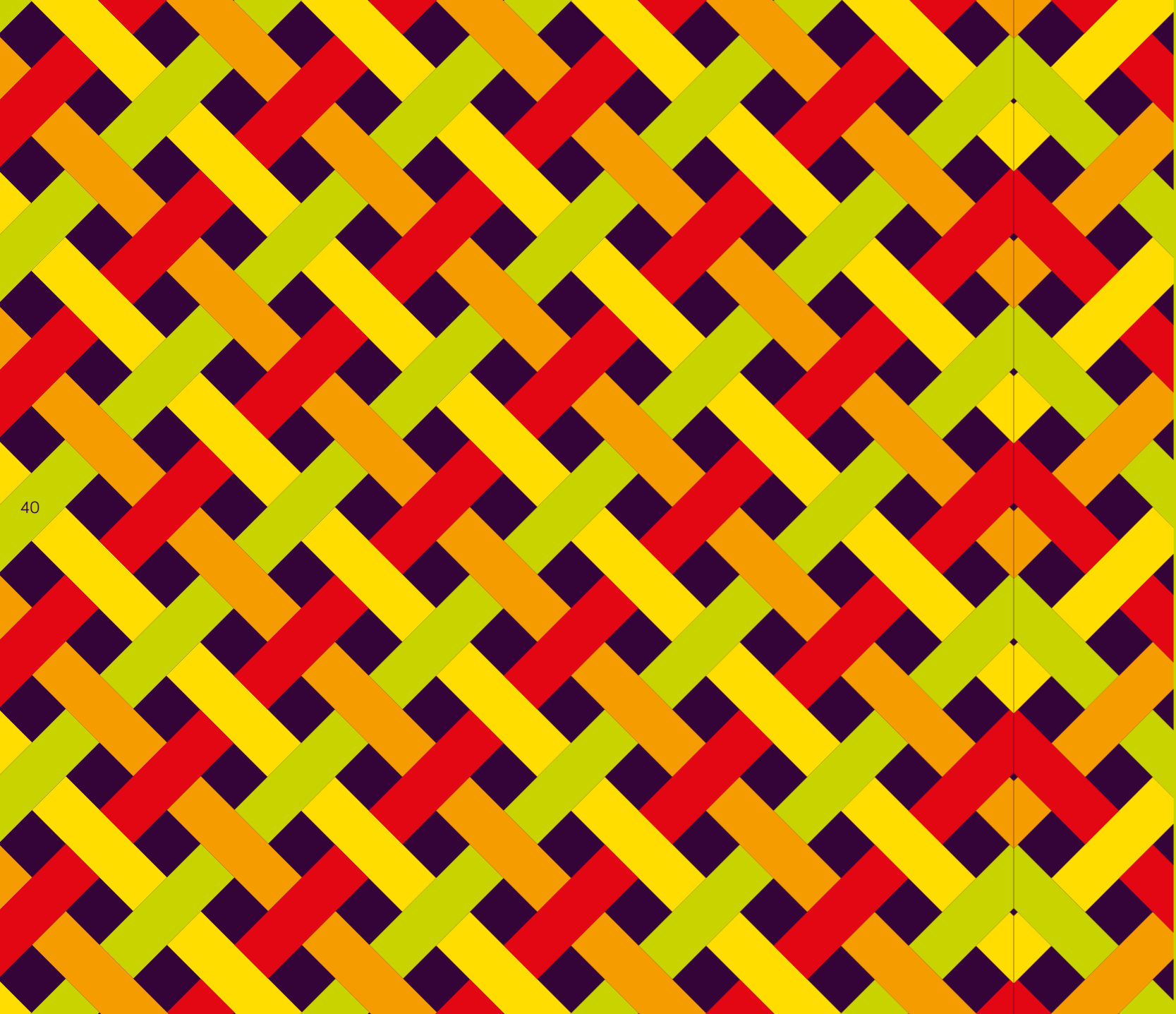
RIBW Arnhem & Veluwe Vallei

Centraal Bureau

Velperweg 11
6824 BC Arnhem
026 442 42 36

info@ribwavv.nl
www.ribwavv.nl

39

40

De Boulevard is een gezamenlijk project van
Karakter, kinder- en jeugdpsychiatrie & RIBW Arnhem & Veluwe Vallei

